

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

శ్రీమద్రామానుజం
అయోధ్యాకాండ
ధర్మపథం

7వ అఖండ పారాయణం

11-02-2024 - ఆదివారము

పారాయణ సర్గలు : 04

సర్గల వరుస సంఖ్యలు : 22,23,24,25

పారాయణ సర్గల శ్లోకాల సంఖ్య

$30+40+38+47 = 155$ శ్లోకాలు

యోగవౌషిష్టం మరియు ధన్వంతరి మహామర్తత

పారాయణ శ్లోకములు - 25 శ్లోకాలు

మొత్తము పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 180 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అయోధ్యాకాండ అఖండ పారాయణము

శుక్ల విదియ
శతభిషం

11-02-2024
ఆదివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే,విరాజమానస్య,శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం,నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం,సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభ ఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య,పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం,సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, ద్వావింశతీసర్గతః, పంచవింశతీసర్గాంత శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీ మద్యోగవాసిష్ఠే విషూచికా మహామారీ నివారకస్య మహామంత్రస్య పారాయణం, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యా రాజ్యం గిరౌ వసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్వావింశస్సర్గః

- అథ తం వ్యథయా దీనం సవిశేషమమర్షితమ్ ।
 శ్వసంతమివ నాగేంద్రం రోషవిస్ఫారితేక్షణమ్ ॥ 22-1॥
- ఆసాద్య రామస్సౌమిత్రిం సుహృదం భ్రాతరం ప్రియమ్ ।
 ఉవాచేదం స ధైర్యేణ ధారయన్ సత్త్వమాత్మవాన్ ॥ 22-2॥
- నిగృహ్య రోషం శోకం చ ధైర్యమాశ్రిత్య కేవలమ్ ।
 అవమానం నిరస్యేనుం గృహీత్వా హర్షముత్తమమ్ ॥ 22-3॥
- ఉపక్లుప్తం హి యత్కించిత్ అభిషేకార్థమద్య మే ।
 సర్వం విసర్జయ క్షిప్రం కురు కార్యం నిరత్యయమ్ ॥ 22-4॥
- సౌమిత్రే యోఽభిషేకార్థే మమ సమ్భారసమ్భ్రమః ।
 అభిషేకనివృత్త్యర్థే సోఽస్తు సమ్భారసమ్భ్రమః ॥ 22-5॥
- యస్యా మదభిషేకార్థే మానసం పరితప్యతే ।
 మాతా మే సా యథా న స్యాత్ సవిశంకా తథా కురు ॥ 22-6॥
- తస్యాశ్శంకామయం దుఃఖం ముహూర్తమపి నోత్సహే ।
 మనసి ప్రతిసంజాతం సౌమిత్రేఽహముపేక్షితుమ్ ॥ 22-7॥
- న ఋద్ధిపూర్వం నాఋద్ధం స్మరామీహ కదాచన ।
 మాత్యూణాం వా పితుర్వాఽహం కృతమల్పం చ విప్రియమ్ ॥ 22-8॥
- సత్యస్సత్యాభిసన్దశ్చ నిత్యం సత్యపరాక్రమః ।
 పరలోకభయాద్భీతః నిర్భయోఽస్తు పితా మమ ॥ 22-9॥
- తస్యాపి హి భవేదస్మిన్ కర్మణ్యప్రతిసంహృతే ।
 సత్యం నేతి మనస్తాపః తస్య తాపస్తపేచ్ఛ మామ్ ॥ 22-10॥

అభిషేకవిధానం తు తస్మాత్ సంహృత్య లక్షణా ।
అన్వగేవాహమిచ్ఛామి వనం గన్తుమితః పునః ॥ 22-11॥

మమ ప్రవ్రాజనాదద్య కృతకృత్యా నృపాత్మజా ।
సుతం భరతమవ్యగ్రమ్ అభిషేచయితా తతః ॥ 22-12॥

మయి చీరాజినధరే జటామండలధారిణి ।
గతేఽరణ్యం చ కైకేయ్యా భవిష్యతి మనస్సుఖమ్ ॥ 22-13॥

బుద్ధిః ప్రణీతా యేనేయం మనశ్చ సుసమాహితమ్ ।
తం తు నార్థామి సంక్షేప్టుం ప్రవ్రజిష్యామి మాచిరమ్ ॥ 22-14॥

కృతాన్తస్త్వేవ సామిత్రే ద్రష్టవ్యో మత్ప్రవాసనే ।
రాజ్యస్య చ వితీర్ణస్య పునరేవ నివర్తనే ॥ త ॥ 22-15॥

కైకేయ్యాః ప్రతిపత్తిర్హి కథం స్యాన్మమ పీడనే ।
యది భావో న దైవోఽయం కృతాన్తవిహితో భవేత్ ॥ 22-16॥

జానాసి హి యథా సౌమ్య న మాతృషు మమాన్తరమ్ ।
భూతపూర్వం విశేషో వా తస్యా మయి సుతేఽపి వా ॥ 22-17॥

సోఽభిషేకనివృత్త్యర్థైః ప్రవాసార్థైశ్చ దుర్వచైః ।
ఉగ్రైర్వాక్యైరహం తస్యాః నాన్యద్దైవాత్సమర్థయే ॥ 22-18॥

కథం ప్రకృతిసంపన్నా రాజపుత్రీ తథాగుణా ।
బ్రూయాత్ సా ప్రాకృతేవ స్త్రీ మత్పిదాం భర్తృసన్నిధౌ ॥ 22-19॥

యదచిన్త్యం తు తద్దైవం భూతేష్వపి న హన్యతే ।
వ్యక్తం మయి చ తస్యాం చ పతితో హి విపర్యయః ॥ 22-20॥

కశ్చ దైవేన సామిత్రే యోద్ధుముత్సహతే పుమాన్ ।
యస్య న గ్రహణం కించిత్ కర్మణోఽన్యత్ర దృశ్యతే ॥ 22-21॥

సుఖదుఃఖే భయక్రోధౌ లాభాలాభౌ భవాభవౌ ।
 యచ్ఛ కించిత్తథాభూతం నను దైవస్య కర్మ తత్ ॥ ॥22-22॥
 ఋషయోఽప్యుగ్రతపసః దైవేనాభిప్రసీడితాః ।
 ఉత్పృజ్య నియమాంస్తీవ్రాన్ భ్రశ్యంతే కామమన్యుభిః ॥ ॥22-23॥
 అసంకల్పితమేవేహ యదకస్మాత్ ప్రవర్తతే ।
 నివర్త్యారఘునూరబ్ధం నను దైవస్య కర్మ తత్ ॥ ॥22-24॥
 వీతయా తత్ప్రయా బుద్ధ్యా సంస్తభ్యాత్మానమాత్మనా ।
 వ్యాహతేఽప్యభిషేకే మే పరితాపో న విద్యతే ॥ ॥22-25॥
 తస్మాదపరితాపస్సన్ త్వమప్యనువిధాయ మాం ।
 ప్రతిసంహారయ క్షిప్రమ్ ఆభిషేచనికీం క్రియామ్ ॥ ॥22-26॥
 విభిరేవ ఘటైః సర్వైః అభిషేచనసంభృతైః ।
 మమ లక్ష్మణ తాపస్యే వ్రతస్నానం భవిష్యతి ॥ ॥22-27॥
 అథవా కిం మమైతేన రాజద్రవ్యమతేన తు ।
 ఉద్భృతం మే స్వయం తోయం వ్రతాదేశం కరిష్యతి ॥ ॥22-28॥
 మా చ లక్ష్మణ సంతాపం కార్షీర్లక్ష్యా విపర్యయే ।
 రాజ్యం వా వనవాసో వా వనవాసో మహేలాదయః ॥ ॥22-29॥
 న లక్ష్మణాస్మిన్ ఖలు కర్మవిఘ్నో, మాతా యవీయస్యతిశంకనీయా ।
 దైవాభిపన్నా హి వదత్యనిష్ఠం, జానాసి దైవం చ తథాప్రభావమ్ ॥ ॥22-30॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్వావింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రయోవింశస్సర్గః

- ఇతి బ్రువతి రామే తు లక్ష్మణోఽధశ్చిరా ముహుః ।
 శ్రుత్వా మధ్యం జగామేవ మనసా దుఃఖహర్షయోః ॥ ॥23-1॥
- తదా తు బద్ధ్వా భ్రుకుటీం భ్రువోర్మధ్యే నరర్షభః ।
 నిశశ్వాస మహాసర్పః బిలస్థ ఇవ రోషితః ॥ ॥23-2॥
- తస్య దుష్ప్రతివీక్షం తత్ భృకుటీసహితం తదా ।
 బభౌ క్రుద్ధస్య సింహస్య ముఖస్య సదృశం ముఖమ్ ॥ ॥23-3॥
- అగ్రహస్తం విధున్వంస్తు హస్తిహస్తమివాత్మనః ।
 తిర్యగూర్ధ్వం శరీరే చ పాతయిత్వా శిరోధరామ్ ॥
 అగ్రాణ్ణా వీక్షమాణస్తు తిర్యగ్ భ్రాతరమబ్రవీత్ ॥ ॥23-4॥
- అస్థానే సమ్రుమో యస్య జాతో వై సుమహానయం ।
 ధర్మదోషప్రసంగేన లోకస్యానతిశంకయా ॥ ॥23-5॥
- కథం హ్యేతదసమ్రుభిన్తః త్వద్విధో వక్తుమర్హతి ।
 యథా దైవమశాణ్డీరం శాణ్డీర క్షత్రియర్షభ ॥ ॥23-6॥
- కిన్నామ కృపణం దైవమ్ అశక్తమభిశంససి ।
 పాపయోస్తే కథం నామ తయోశ్శంకా న విద్యతే ॥ ॥23.7॥
- సన్తి ధర్మోపధాశ్శుక్లా ధర్మాత్మన్ కిం న బుధ్యసే ।
 తయోస్సుచరితం స్వార్థం శార్యాత్ పరిజిహీర్షతోః ॥ ॥23-8॥
- యది నైవం వ్యవసితం స్యాద్ది ప్రాగేవ రాఘవ ।
 తయోః ప్రాగేవ దత్తశ్చ స్యాద్వరః ప్రకృతశ్చ సః ॥ ॥23-9॥
- లోకవిద్విష్టమూరబ్ధం త్వదన్యస్యాభిషేచనం ।
 నోత్సహే సహితుం వీర తత్ర మే క్షన్తుమర్హసి ॥ ॥23-10॥

యేనేయమాగతా ద్వైధం తవ బుద్ధిర్మహామతే ।
 స హి ధర్మో మమ ద్వేష్యః ప్రసంగద్యస్య ముహ్యసి ॥ 23-11॥

కథం త్వం కర్మణా శక్తః కైకేయీవశవర్తినః ।
 కరిష్యసి పితుర్వాక్యమ్ అధర్మిష్ఠం విగర్హితమ్ ॥ 23-12॥

యద్యయం కిల్బిషాద్భేదః కృతోఽప్యేవం న గృహ్యతే ।
 జాయతే తత్ర మే దుఃఖం ధర్మసంగశ్చ గర్హితః ॥ 23-13॥

తనాయం ధర్మసంయోగః లోకస్యాస్య విగర్హితః ।
 మనసాఽపి కథం కామం కుర్యాస్త్యం కామవృత్తయోః ।
 తయోస్త్యహితయోర్నిత్యం శత్రోః పిత్రభిధానయోః ॥ 23-14॥

యద్యపి ప్రతిపత్తిస్తే దైవి చాపి తయోర్మౌతం ।
 తథాఽప్యపేక్షణీయం తే న మే తదపి రోచతే ॥ 23-15॥

విక్లబో వీర్యహీనో యః స దైవమనువర్తతే ।
 వీరాస్సమ్భావితాత్మానః న దైవం పర్యుపాసతే ॥ 23-16॥

దైవం పురుషకారేణ యస్సమర్థః ప్రబాధితుమ్ ।
 న దైవేన విపన్నార్థః పురుషస్సోఽవసిదతి ॥ 23-17॥

ద్రక్ష్యన్తి త్వద్య దైవస్య పౌరుషం పురుషస్య చ ।
 దైవమానుషయోరద్య వ్యక్తా వ్యక్తిర్భవిష్యతి ॥ 23-18॥

అద్య మత్పౌరుషహతం దైవం ద్రక్ష్యన్తి వై జనాః ।
 యదైవాదాహతం తేఽద్య దృష్టం రాజ్యాభిషేచనమ్ ॥ 23-19॥

అత్యంకుశమివోద్దామం గజం మదబలోద్ధతమ్ ।
 ప్రధావితమహం దైవం పౌరుషేణ నివర్తయే ॥ 23-20॥

- లోకపాలాస్సమస్తాస్తే నాద్య రామాభిషేచనం ।
 న చ కృత్వాస్త్రయో లోకాః విహన్యుః కిం పునః పితా ॥ 23-21॥
- యైర్వివాసస్తవారణ్యే మిథో రాజన్ సమర్థితః ।
 అరణ్యే తే వివత్స్యన్తి చతుర్దశ సమాస్తథా ॥ 23-22॥
- అహం తదాశాం ఛేత్స్యామి పితుస్తస్యాశ్చ యా తవ ।
 అభిషేకవిఘాతేన పుత్రరాజ్యాయ వర్తతే ॥ 23-23॥
- మద్భలేన విరుద్ధాయ న స్యాద్దైవబలం తథా ।
 ప్రభవిష్యతి దుఃఖాయ యథోగ్రం పౌరుషం మను ॥ 23-24॥
- ఊర్ధ్వం వర్షసహస్రాన్తే ప్రజాపాల్యమనన్తరం ।
 ఆర్యపుత్రాః కరిష్యన్తి వనవాసం గతే త్వయి ॥ 23-25॥
- పూర్వం రాజర్షివృత్త్వా హి వనవాసో విధీయతే ।
 ప్రజా నిక్షిప్య పుత్రేషు పుత్రవత్పరిపాలనే ॥ 23-26॥
- స చేద్రాజన్యనేకాగ్రే రాజ్యవిభ్రమశంకయా ।
 వైవమిచ్ఛసి ధర్మాత్మన్ రాజ్యం రామ త్వనూత్మని ॥ 23-27॥
- ప్రతిజానే చ తే వీర మాభూవం వీరలోకభాక్ ।
 రాజ్యం చ తవ రక్షేయమ్ అహం వేలేవ సాగరమ్ ॥ 23-28॥
- మంగళైరభిషించస్వ తత్ర త్వం వ్యాప్సతో భవ ।
 అహమేకో మహీపాలానలం వారయితుం బలాత్ ॥ 23-29॥
- న శోభార్థావిమౌ బాహూ న ధనుర్భూషణాయ మే ।
 నాసిరాబన్ధనార్థాయ న శరాస్థుమ్భు హేతవః ।
 అమిత్రదమనార్థం మే సర్వమేతచ్ఛతుష్టయమ్ ॥ 23-30॥
- న చాహం కామయేత్ యర్థం యస్యాత్ శత్రుర్మతో మను ।
 అసినా తీక్ష్ణధారేణ విద్యుచ్ఛలితవర్చసా ।
 ప్రగృహీతేన వై శత్రుం వజ్రిణం వా న కల్పయే ॥ 23-31॥

ఖడ్గనిష్పేషనిష్పిష్టైః గహనా దుశ్చరా చ మే ।
హస్త్యశ్వనరహస్తోరుశిరోభిర్భవితా మహీ ॥ 23-32॥

ఖడ్గధారాహతా మేఽద్య దీప్యమానా ఇవాద్రయః ।
పతిష్యన్తి ద్విపా భూమౌ మేఘా ఇవ సవిద్యుతః ॥ 23-33॥

బద్ధగోధాంగులిత్రాణే ప్రగృహీతశరాసనే ।
కథం పురుషమానీ స్యాత్ పురుషాణాం మయి స్థితే ॥ 23-34॥

బహుభిశ్చైకమత్యస్యన్ ఏకేన చ బహూన్ జనాన్ ।
వినియోక్త్యామృహం బాణాన్ నృనాజిగజమర్మసు ॥ 23-35॥

అద్య మేఽస్త్రప్రభావస్య ప్రభావః ప్రభవిష్యతి ।
రాజ్జశ్చాప్రభుతాం కర్తుం ప్రభుత్వం చ తవ ప్రభో ॥ 23-36॥

అద్య చందనసారస్య కేయూరామోక్షణస్య చ ।
వసూనాం చ విమోక్షస్య సుహృదాం పాలనస్య చ ॥ 23-37॥

అనురూపావిమౌ బాహూ రామ కర్మ కరిష్యతః ।
అభిషేచనవిఘ్నస్య కర్తృణాం తే నివారణే ॥ 23-38॥

బ్రవీహి కోఽద్యైవ మయా నియుజ్యతాం, తనాసుహృత్ప్రాణయశస్సుహృజ్జనైః ।
యథా తవేయం వసుధా వశే భవేత్, తద్దైవ మాం శాధి తనాస్మి కింకరః ॥ 23-39॥

విమృజ్య బాష్పం పరిసాన్త్య చాసకృత్, స లక్ష్మణం రాఘవ వంశవర్ధనః ।
ఉవాచ పిత్రే వచనే వ్యవస్థితం, నిబోధ మామేవ హి సౌమ్య సత్పథే ॥ 23-40॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రయోవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే చతుర్వింశస్సర్గః

- తం సమీక్ష్య త్వవహితం పితుర్నిర్దేశపాలనే ।
 కౌసల్యా బాష్పసంరుద్ధా వచో ధర్మిష్ఠమబ్రవీత్ ॥ 24-1॥
- అదృష్టదుఃఖో ధర్మాత్మా సర్వభూతప్రియంవదః ।
 మయి జాతో దశరథాత్ కథముంచేన వర్తయేత్ ॥ 24-2॥
- యస్య భృత్యాశ్చ దాసాశ్చ మృష్టాన్యన్నాని భుంజతే ।
 కథం స భోక్ష్యతే నాథః వనే మూలఫలాన్యయమ్ ॥ 24-3॥
- క ఏతచ్ఛ్రద్ధధేత్ శ్రుత్వా కస్య వా న భవేద్భయమ్ ।
 గుణవాన్ దయితో రాజా రాఘవో యద్వివాస్యతే ॥ 24-4॥
- నూనం తు బలవాన్ లోకే కృతాన్తస్సర్వమాదిశన్ ।
 లోకే రామాభిరామస్త్యం వనం యత్ర గమిష్యసి ॥ 24-5॥
- అయం తు మామాత్మభవః తవాదర్శనమారుతః ।
 విలాపదుఃఖసమిధః రుదితాశ్రుహలతాహుతిః ॥ 24-6॥
- చింతాబాష్పమహాధూమః తవాదర్శనచిత్తజః ।
 కర్షయిత్వా భృశం పుత్ర నిశ్వాసాయాససమ్భవః ॥ 24-7॥
- త్వయా విహీనామిహ మాం శోకాగ్నిరతులో మహాన్ ।
 ప్రధక్ష్యతి యథా కక్షం చిత్రభానుర్ద్విమాత్యయే ॥ 24-8॥
- కథం హి ధేనుస్త్వం వత్సం గచ్ఛంతం నానుగచ్ఛతి ।
 అహం త్వానుగమిష్యామి పుత్ర యత్ర గమిష్యసి ॥ 24-9॥
- తథా నిగదితం మాత్రా తద్వాక్యం పురుషర్షభః ।
 శ్రుత్వా రామోఽబ్రవీద్వాక్యం మాతరం భృశదుఃఖితామ్ ॥ 24-10॥
- కైకేయ్యా వంచితో రాజా మయి చారణ్యమాశ్రితే ।
 భవత్యా చ పరిత్యక్తః న నూనం వర్తయిష్యతి ॥ 24-11॥

భర్తుః కిల పరిత్యాగః నృశంసః కేవలం స్త్రియాః ।
 స భవత్యా న కర్తవ్యః మనసాఽపి విగర్హితః ॥ 24-12॥

యావజ్జీవతి కాకుత్స్థః పితా మే జగతీపతిః ।
 శుశ్రూషా క్రియతాం తావత్ స హి ధర్మస్సనాతనః ॥ 24-13॥

ఏవముక్తా తు రామేణ కౌసల్యా శుభదర్శనా ।
 తథేత్యువాచ సుప్రీతా రామమక్లిష్టకారిణమ్ ॥ 24-14॥

ఏవముక్తస్తు వచనం రామో ధర్మభృతాం వరః ।
 భూయస్తామబ్రవీద్వాక్యం మాతరం భృశదుఃఖితామ్ ॥ 24-15॥

మయా చైవ భవత్యా చ కర్తవ్యం వచనం పితుః ।
 రాజా భర్తా గురుశ్రేష్ఠః సర్వేషామీశ్వరః ప్రభుః ॥ 24-16॥

ఇమాని తు మహారణ్యే విహృత్య నవ పంచ చ ।
 వర్షాణి పరమప్రీతః స్థాస్యామి వచనే తవ ॥ 24-17॥

ఏవముక్తా ప్రియం పుత్రం బాష్పపూర్ణాననా తదా ।
 ఉనాచ పరమార్తా తు కౌసల్యా పుత్రవత్సలా ॥ 24-18॥

ఆసాం రమ సపత్నీనాం వస్తుం మధ్యే న మే క్షమం ।
 నయ మామపి కాకుత్స్థ వనం వన్యాం మృగీమివ ।
 యది తే గమనే బుద్ధిః కృతా పితురపేక్షయా ॥ 24-19॥

తాం తథా రుదతీం రామః రుదన్ వచనమబ్రవీత్ ॥ 24-20॥

జీవన్త్యా హి స్త్రియా భర్తా దైవతం ప్రభురేవ చ ।
 భవత్యా మమ చైవాద్య రాజా ప్రభవతి ప్రభుః ॥ 24-21॥

న హ్యనాథా వయం రాజ్ఞా లోకనాథేన ధీమతా ।
 భరతశ్చాపి ధర్మాత్మా సర్వభూతప్రియంవదః ।

భవతీమనువర్తేత స హి ధర్మరతస్సదా ॥ 24-22॥

యథా మయి తు నిష్క్రాంతే పుత్రశోకేన పార్థివః ।
శ్రమం నానాఘ్నయాత్కించిత్ అప్రమత్తా తథా కురు ॥ 24-23॥

దారుణశ్చాప్యయం శోకః యధైనం న వినాశయేత్ ।
రాజ్ఞో వృద్ధస్య సతతం హితం చర సమాహితా ॥ 24-24॥

వ్రతోపవాసనిరతా యా నారీ పరమోత్తమా ।
భర్తారం నానువర్తేత సా తు పాపగతిర్భవేత్ ॥ 24-25॥

భర్తృశుశ్రూషయా నారీ లభతే స్వర్గముత్తమం ।
అపి యా నిర్మనుస్కారా నివృత్తా దేవపూజనాత్ ॥ 24-26॥

శుశ్రూషామేవ కుర్వీత భర్తుః ప్రియహితే రతా ।
ఏష ధర్మః పురా దృష్టః లోకే వేదే శ్రుతస్సృతః ॥ 24-27॥

అగ్నికార్యేషు చ సదా సుమనోభిశ్చ దేవతాః ।
పూజ్యాస్తే మత్కృతే దేవి బ్రాహ్మణాశ్చైవ సువ్రతాః ॥ 24-28॥

ఏవం కాలం ప్రతీక్షస్వ మమాగమనకాంక్షిణీ ।
నియతా నియతాహారా భర్తృశుశ్రూషణే రతా ॥ 24-29॥

ప్రాప్యసే పరమం కామం మయి వ్రత్యాగతే సతి ।
యది ధర్మభృతాం శ్రేష్ఠః ధారయిష్యతి జీవితమ్ ॥ 24-30॥

ఏవముక్తా తు రామేణ బాష్పపర్యాకులేక్షణా ।
కౌసల్యా పుత్రశోకార్తా రామం వచనమబ్రవీత్ ॥ 24-31॥

గమనే సుకృతాం బుద్ధిం న తే శక్నోమి పుత్రక ।
వినివర్తయితుం వీర నూనం కాలో దురత్యయః ॥ 24-32॥

గచ్ఛ పుత్ర త్వమేకాగ్రః భద్రం తేఽస్తు సదా విభో ।
పునస్త్యయి నివృత్తే తు భవిష్యామి గతక్లమా ॥ 24-33॥

ప్రత్యాగతే మహాభాగే కృతార్థే చరితవ్రతే ।
పితురానృణ్యతాం ప్రాప్తే త్వయి అప్స్యే పరం సుఖమ్ ॥ 24-34॥

కృతాంతస్య గతిః పుత్ర దుర్విభావ్యా సదా భువి ।
యస్త్వాం సంచోదయతి మే వచ ఆచ్ఛిద్య రాఘవ ॥ 24-35॥

గచ్ఛేదానీం మహాబహుల క్షేమేణ పునరాగతః ।
నన్లయిష్యసి మాం పుత్ర సామ్నా వాక్యేన చారుణా ॥ 24-36॥

అపీదానీం స కాలస్యాత్ వనాత్ ప్రత్యాగతం పునః ।
యత్త్వాం పుత్రక పశ్యేయం జటావల్కలధారిణమ్ ॥ 24-37॥

తథా హి రామం వనవాసనిశ్చితం, సమీక్ష్య దేవీ పరమేణ చేతసా ।
ఉవాచ రామం శుభలక్షణం వచః, బభూవ చ స్వస్త్వయనాభికాంక్షిణీ ॥ 24-38॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుర్వింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే పంచవింశస్సర్గః

- సాఽపనీయ తనూయాసమ్ ఉపస్పృశ్య జలం శుచిః ।
 చకార మాతా రామస్య మజ్గలాని మనస్వినీ ॥ 25-1॥
- న శక్యసే వారయితుం గచ్ఛేదానీం రఘూత్తమ ।
 శీఘ్రం చ వినివర్తస్వ వర్తస్వ చ సతాం క్రమే ॥ 25-2॥
- యం పాలయసి ధర్మం త్వం ధృత్యా చ నియమేన చ ।
 స నై రాఘవశార్దూల ధర్మస్త్వామభిరక్షతు ॥ 25-3॥
- యేభ్యః ప్రణమసే పుత్ర చైత్యేస్వాయతనేషు చ ।
 తే చ త్వామభిరక్షన్తు వనే సహ మహర్షిభిః ॥ 25-4॥
- యాని దత్తాని తేఽస్రాణి విశ్వామిత్రేణ ధీమతా ।
 తాని త్వామభిరక్షన్తు గుణైస్సముదితం సదా ॥ 25-5॥
- పితృశుశ్రూషయా పుత్ర మాతృశుశ్రూషయా తథా ।
 సత్యేన చ మహాబాహులా చిరంజీవాభిరక్షితః ॥ 25-6॥
- సమిత్కుశపవిత్రాణి వేద్యశ్చాయతనాని చ ।
 స్థణ్ణీలాని విచిత్రాణి శైలా వృక్షాః క్షుపా హ్రదాః ।
 పతంగాః పన్నగాస్సింహాః త్వాం రక్షన్తు నరోత్తమ ॥ 25-7॥
- స్వస్తి సాధ్యాశ్చ విశ్వే చ మరుతశ్చ మహర్షయః ।
 స్వస్తి ధాతా విధాతా చ స్వస్తి పూషా భగోఽర్యమా ॥ 25-8॥
- లోకపాలాశ్చ తే సర్వే వాసవప్రముఖాస్తథా ।
 ఋతవజ్రైవ పక్షాశ్చ మాసాస్సంవత్సరాః క్షపాః ॥ 25-9॥
- దినాని చ ముహూర్తాశ్చ స్వస్తి కుర్వన్తు తే సదా ।
 సప్తతిర్భుతిశ్చ ధర్మశ్చ పాతు త్వాం పుత్ర సర్వతః ॥ 25-10॥

స్కందశ్చ భగవాన్ దేవః సోమశ్చ సబృహస్పతిః ।
 సప్తర్షయో నారదశ్చ తే త్వాం రక్షన్తు సర్వతః ॥ 25-11॥

యాశ్చాపి సర్వతస్సిద్ధాః దిశశ్చ సదిగీశ్వరాః ।
 స్తుతా మయా వనే తస్మిన్ పాన్తు త్వాం పుత్ర నిత్యశః ॥ 25-12॥

శైలాస్సర్వే సముద్రాశ్చ రాజా వరుణ ఏవ చ ।
 ద్యౌరన్తరిక్షం పృథివీ నద్యస్సర్వాస్తథైవ చ ॥ 25-13॥

నక్షత్రాణి చ సర్వాణి గ్రహాశ్చ సహదేవతాః ।
 అహారాత్రే తథా సంధ్యే పాన్తు త్వాం వనమాశ్రితమ్ ॥ 25-14॥

ఋతవజ్రైవ షట్ పుణ్యాః మాసాః సంవత్సరాస్తథా ।
 కలాశ్చ కాష్ఠాశ్చ తథా తవ శర్మ దిశన్తు తే ॥ 25-15॥

మహావనే విచరతః మునివేషస్య ధీమతః ।
 తవాదిత్యాశ్చ దైత్యాశ్చ భవన్తు సుఖదాస్సదా ॥ 25-16॥

రాక్షసానాం పిశాచానాం రౌద్రాణాం క్రూరకర్మణాం ।
 క్రవ్యాదానాం చ సర్వేషాం మాభూత్పుత్రక తే భయమ్ ॥ 25-17॥

ప్లవగా వృశ్చికా దంశాః మశకాశ్చైవ కాననే ।
 సరీసృపాశ్చ కీటాశ్చ మాభూవన్ గహనే తవ ॥ 25-18॥

మహాద్విపాశ్చ సింహాశ్చ వ్యాఘ్రా బుక్షాశ్చ దంష్ఠ్రిణః ।
 మహిషాశ్చుంగిణో రౌద్రా న తే ద్రుహ్యన్తు పుత్రక ॥ 25-19॥

నృమాంసభోజనా రౌద్రాః యే చాన్యే సత్త్వజాతయః ।
 మా చ త్వాం హింసిషుః పుత్ర మయా సంపూజితాస్త్విహ ॥ 25-20॥

ఆగమాస్తే శివాస్సన్తు సిద్ధ్యన్తు చ పరాక్రమాః ।
 సర్వసంపూత్రయే రామ స్వస్తిమాన్ గచ్ఛ పుత్రక ॥ 25-21॥

స్వస్తి తేఽస్త్వాన్తరిక్షేభ్యః పార్థివేభ్యః పునః పునః ।
 సర్వేభ్యశ్చైవ దేవేభ్యః యే చ తే పరిపన్థినః ॥ 25-22॥

గురుస్సోమశ్చ సూర్యశ్చ ధనదోఽథ యమస్తథా ।
పాన్తు త్వామర్చితా రామ దణ్డకారణ్యవాసినమ్ ॥ 25-23॥

అగ్నిర్వాయుస్తథా ధూమః మంత్రాశ్చర్షిముఖాచ్ఛ్చ్యుతాః ।
ఉపస్పర్శనకాలే తు పాన్తు త్వాం రఘునన్దన ॥ 25-24॥

సర్వలోకప్రభుర్బ్రహ్మ భూతభర్తా తథర్షయః ।
యే చ శేషాస్సురాస్తే త్వాం రక్షన్తు వనవాసినమ్ ॥ 25-25॥

ఇతి మాల్యైస్సురగణాన్ గంధైశ్చాపి యశస్వినీ ।
స్తుతిభిశ్చానుకూలాభిః ఆనర్చాయతలోచనా ॥ 25-26॥

జ్వలనం సముపాదాయ బ్రాహ్మణేన మహాత్మనా ।
హావయామాస విధినా రామమంగళకారణాత్ ॥ 25-27॥

ఘృతం శ్వేతాని మాల్యాని సమిధశ్వేతసర్వపాన్ ।
ఉపసంపాదయామాస కౌసల్యా పరమాంగనా ॥ 25-28॥

ఉపాధ్యాయస్స విధినా హుత్వా శాన్తిమనామయమ్ ।
హుతహవ్యావశేషేణ బాహ్యం బలిమకల్పయత్ ॥ 25-29॥

మధుదధ్యక్షతఘృతైః స్వస్తి వాచ్య ద్విజాంస్తతః ।
వాచయామాస రామస్య వనే స్వస్త్వయనక్రియాః ॥ 25-30॥

తతస్తస్మై ద్విజేన్ద్రాయ రామమాతా యశస్వినీ ।
దక్షిణాం ప్రదదౌ కామ్యాం రాఘవం చేదమబ్రవీత్ ॥ 25-31॥

యన్మంగళం సహస్రాక్షే సర్వదేవనమస్కృతే ।
వృత్రనాశే సమభవత్ తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥ 25-32॥

యన్మంగళం సుపర్ణస్య వినతాఽకల్పయత్ పురా ।
అన్మృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥ 25-33॥

అన్మృతోత్పాదనే దైత్యాన్ ఘ్నతో వజ్రధరస్య యత్ ।
అదితిర్మంగళం ప్రాదాత్ తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥ 25-34॥

- త్రీన్ విక్రమాన్ ప్రక్రమతః విష్ణోరమితతేజసః ।
 యదాసీన్మంగళం రామ తత్తే భవతు మంగళమ్ ॥ 25-35॥
- ఋతవస్సాగరా ద్వీపాః వేదా లోకా దిశశ్చ తే ।
 మంగళాని మహాబాహులా దిశన్తు శుభమంగాళాః ॥ 25-36॥
- ఇతి పుత్రస్య శేషాంశ్చ కృత్వా శిరసి భామినీ ।
 గంధైశ్చాపి సమాలభ్య రామమాయతలోచనా ॥ 25-37॥
- ఓషధీం చాపి సిద్ధార్థాం విశల్యకరణీం శుభామ్ ।
 చకార రక్షాం కౌసల్యా మన్తైరభిజజాప చ ॥ 25-38॥
- ఉవాచాతిప్రహృష్టేవ సా దుఃఖవశవర్తినీ ।
 వాఙ్మూత్రేణ న భావేన వాచా సంసజ్జమానయా ॥ 25-39॥
- ఆనమ్య మూర్ధ్ని చాఘ్రూయ పరిష్వజ్య యశస్వినీ ।
 అవదత్ పుత్ర సిద్ధార్థః గచ్ఛ రామ యథాసుఖమ్ ॥ 25-40॥
- అరోగం సర్వసిద్ధార్థమ్ అయోధ్యాం పునరాగతమ్ ।
 పశ్యామి త్వాం సుఖం వత్స సుస్థితం రాజవర్తమని ॥ 25-41॥
- ప్రణష్టదుఃఖసంకల్పా హర్షవిద్యోతితాననా ।
 ద్రక్ష్యామి త్వాం వనాత్ ప్రాప్తం పూర్ణచన్ద్రమివోదితమ్ ॥ 25-42॥
- భద్రాసనగతం రామ వనవాసాదిహోగతం ।
 ద్రక్ష్యామి చ పునస్త్వాం తు తీర్ణవన్తం పితుర్వచః ॥ 25-43॥
- మజ్జలైరుపసమ్పన్నః వనవాసాదిహోగతః ।
 వధ్వా మమ చ నిత్యం త్వం కామాన్ సంవర్ష యాహి భో ॥ 25-44॥
- మయాఽర్చితా దేవగణాశ్శివాదయః, మహర్షయో భూతమహాసురోరగాః ।
 అభిప్రయాతస్య వనం చిరాయ తే, హితాని కాంక్షన్తు దిశశ్చ రాఘవ ॥ 25-45॥

ఇతీవ చాశ్రుప్రతిపూర్ణలోచనా, సమాప్య చ స్వస్త్వయనం యథావిధి ।
 ప్రదక్షిణం చైవ చకార రాఘవం, పునఃపునశ్చాపి నిషీడ్య సస్వజే ॥ 25-46॥

తథా తు దేవ్యా స కృతప్రదక్షిణః, నిషీడ్య మాతుశ్చరణౌ పునఃపునః ।
 జగామ సీతానిలయం మహాయశాః, స రాఘవః ప్రజ్వలితస్త్వయా శ్రీయా ॥ 25-47॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే పంచవింశస్సర్గః

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
 శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీవాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే

ఉత్పత్తివ్రకరణే ఏకోననవ్తతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
 దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
 కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2॥

ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
 ప్రాణీనాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
 క్రమేణ క్షుద్విినాశాయ, క్షుద్విినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
 అన్యార్దృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6॥

బ్రహ్మోత్సవాచ

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ట త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్చయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీవసిష్ఠ ఉవాచ

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్వా, పునరాహ పితామహాః ।
సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
ప్రవిశ్యాఽఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మశ్రీవాచ

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటి నామ రాక్షసి ॥ 13 ॥

విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః,

చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।
కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభవైః ॥ 16॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః,
గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః,
నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తివ్రకరణే
విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోననవ్తతితమస్కర్ణః**

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే,
అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ,
త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవగ్రహవ్రాథనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రి, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
 దీర్ఘాయుస్స్యైహికేయః, నిపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
 అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు, దురితాని భయాని చ ।
 శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు, గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

